ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಪೂಜಾ ಖಾನಪ್ಪಗೋಳ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜಿ.ಆಯ್.ಬಾಗೇವಾಡಿ ಕಲಾ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ.

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.17255984

ABSTRACT:

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲತೆಗಳನ್ನು, ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು, ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಬರಹಗಳವರೆಗೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇತ್ತ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಇಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದಾರಿ ತೆರೆದಿದ್ದರೂ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ಸೆನ್ಸರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ದುರುಪಯೋಗವು ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳನ್ನೂ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಕೇವಲ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಹಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲ, ಸಮಗ್ರ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಇದಕ್ಕೆ ವೇಗ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ನೀಡಿದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಆಧುನಿಕತೆ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮ್ಮಿಲನದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

KEYWORDS:

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂವಿಧಾನ.

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಜನತಂತ್ರದ ಹೃದಯಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು (Fundamental Right) ಆಗಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾರ್ಯಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಟೀಕೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರದಾಯಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಸದಾ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಕುವೆಂಪು, ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಪಿ. ಲಂಕೇಶ, ಎಂ. ವಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ ಮುಂತಾದವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಟೀಕೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಮನದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಸ್ತೃತ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ನಕಲಿ ಸುದ್ದಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳಾಗಿ ಎದುರಾಗಿವೆ. ಆದರೂ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಇಂದಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ, ಇಪುಸ್ತಕಗಳು, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ, ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಹೊಸ ದಾರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿವೆ. ಬರಹಗಾರರು, ಓದುಗರು, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದುರುಪಯೋಗ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೆನ್ಸರ್ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿಗಳ ಹರಡುವಿಕೆ ಎಂಬ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗಿವೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಕೇವಲ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಕ್ಕಲ್ಲ, ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೀವಾಳ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಸಾಮಾಜಿಕಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ ನೀಡಿದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಆಧುನಿಕತೆ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ– ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೀವಾಳವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಆಳವಾದ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ತನ್ನ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಸಮಾಜದ ಅನ್ಯಾಯ, ಅಸಮಾನತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಯನ್ನೆತ್ತಿದೆ. ವಚನಕಾರರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಬರಹಗಾರರವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ, ಇಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ನೀಡಿವೆ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಕಾನೂನುಮೂಲಕ ನಿರ್ಬಂಧ, ಹಾಗೂ ಸೆನ್ಸರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳಾಗಿವೆ.

ಉದ್ದೇಶ:

1. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.
2. ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
3. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರತಿಫಲನಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.
4. ಇಂದಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ:

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಷಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ :

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಭಾವನೆ, ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹಾಕುವ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ, ನವೀನತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ಕಲಂ 19(1)(a) ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದೆ.

ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲತೆಗಳನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಹತ್ವ:

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಕೇವಲ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಕ್ಕಲ್ಲ, ಅದು ಮಾನವ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಮೂಲಾಧಾರ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಬರಹಗಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸೂಚಕ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಂದ ನಂತರ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಆದರೆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸೆನ್ಸರ್, ತಪ್ಪುಮಾಹಿತಿ, ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ, ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ:

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದ್ದು, ಜನಜೀವನದ ಪ್ರತಿಫಲನವೂ ಹೌದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಜೀವಂತ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತಿದರೆ, ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಚೇತನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತು. ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಸಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಲುಪಿಸುವ ಸೇತುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ – ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ – ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಈ ಮೂರು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಸ ಹಂತಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿವೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ:

ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರ್ಥವು ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಮುಖವಾಗಿದ್ದರೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಅದರ ಪ್ರಚೋದಕ ಶಕ್ತಿ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಅದರ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ನೆಲೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಣ, ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ದುರುಪಯೋಗ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿಯ ಹರಡುವಿಕೆ— ಇವುಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಆಧುನಿಕತೆ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ, ಸವಾಲುಗಳು ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ.

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ – ತತ್ವ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ:

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರ್ಥ:

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಲೋಚನೆ, ಭಾವನೆ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಭಯ, ಒತ್ತಡ ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು. ಇದು ಕೇವಲ ಮಾತು ಅಥವಾ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಕಲಾ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ನಾಟಕ, ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಹಕ್ಕು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಮಾನವ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಧಾರಭೂತ ತತ್ವವಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಜದ ಚೇತನ, ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಾನ (Article 19(1)(a)):

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಂ 19(1)(a) ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ "ಮಾತಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ" ಹಕ್ಕು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಕ್ಕು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸೀಮವಲ್ಲ. ಕಲಂ 19(2) ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ "ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ ಮತ್ತು ಅಖಂಡತೆ, ರಾಜ್ಯದ ಭದ್ರತೆ, ವಿದೇಶಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕ ಸಂಬಂಧ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ನೈತಿಕತೆ" ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರಬಹುದು.

ಸಂವಿಧಾನವು ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡಲು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ: ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ:

» ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು (Fundamen–

tal Right) ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

» ಹಕ್ಕಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ: ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನವೀಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದದ್ದು.

» ನಿಯಂತ್ರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ: ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರೂ, ಸಮಾಜದ ಭದ್ರತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೇರುತ್ತದೆ.

» ಹೀಗಾಗಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ “ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ” ಎಂಬ ತತ್ವದಡಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆ (ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆ):

» ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಕೇವಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಕ್ಕಲ್ಲ, ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.

» ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಘೋಷಣೆ (Universal Declaration of Human Rights – 1948) ನ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 19 ಪ್ರಕಾರ:

» “ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೊಂದಲು ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದುವುದು, ಯಾವುದೇ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ – ಗಡಿ ಮೀರಿಯೂ ಸಹ – ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು, ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.”

» ಈ ಘೋಷಣೆಯು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಹಕ್ಕಿನ ಮೂಲಸ್ತಂಭವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ:

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ:

12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಶರಣರ ವಚನಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೊದಲ ಉಜ್ವಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ವಚನಕಾರರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ, ಬರಬಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದರು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಧರ್ಮ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ವಚನ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ, ನೇರ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಜನಜೀವನದ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ನವೋದಯ ಯುಗ: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚೇತನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆ:

20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ತಿರುವನ್ನು ತರುವಂತಾಯಿತು. ಕುವೆಂಪು, ಮಾಸ್ತಿ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ, ಬೇಂದ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರು ಸಮಾಜದ ಕುಂದುತನ, ಬಡತನ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಈ ಯುಗದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚೇತನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಮುನ್ನೋಟದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ:

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕು, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸಮಾನತೆ, ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ಕಥೆಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕವನಗಳು ಲೇಖಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಪರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ:

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆ: ಬ್ಲಾಗ್, ಇಪುಸ್ತಕ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪತ್ರಿಕೆ:

ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೊಸ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಬ್ಲಾಗ್‌ಗಳು, ಇಪುಸ್ತಕಗಳು, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗಳು. ಈ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪಾತ್ರ: ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು:

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು (Facebook, Twitter, Instagram, X, Threads) ಬರಹಗಾರರು, ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ತಕ್ಷಣದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿವೆ.

ಅವಕಾಶಗಳು:

» ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ.

» ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಚೇತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು

» ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಸವಾಲುಗಳು:

» ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ, ತಪ್ಪುಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಹರಡುವಿಕೆ.

» ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ

» ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು

ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೆನ್ಸರ್, ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ:

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ವೇಗ ನೀಡಿದರೂ, ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೆನ್ಸರ್ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನೇ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ.

» ಕೆಲವೆಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಅಥವಾ ಡಿಲೀಟ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

» ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧ

» ಜನರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯ ದುರುಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಹೇರಳಣೆಯ ಅಳವಡಿಕೆ

» ಇವುಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಚೇತನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಭಾವ:

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರಹಗಾರರು ತ್ವರಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಬಹುದು. ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚೇತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅರಿವನ್ನು ತರುವುದರಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇದೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಶಕ್ತಿಯು ತಪ್ಪುಬಳಕೆಗೊಂಡರೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆ ಸಮಂಜಸ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ

ಪ್ರಕಾರ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮನ್ವಯ:

ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಿತಿಗಳು:

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ, ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ Article 19(2) ಪ್ರಕಾರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ: ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಏಕತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಜಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಿತಿಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ವೇಗ:

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಡಿಜಿಟಲ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಇಸಾಹಿತ್ಯ, ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗಳು.

ಇದರಿಂದ: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿಕೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಾಧನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಚೇತನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆ:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸದಾ ರಾಜಕೀಯ ಚೇತನದ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನವೋದಯ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದವರೆಗೆ, ಲೇಖಕರು ಸಮಾಜದ ನೈತಿಕತೆ, ಅಸಮಾನತೆ, ಬಡತನ, ಹಕ್ಕು ಹೋರಾಟ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ: ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಲಾಗ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ, ಇಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚೇತನವನ್ನು ಎತ್ತರಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಅಂತರಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ:

ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ (Universal Declaration of Human Rights – UN, 1948). ಬಹುತೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಲೇಖನ, ಮಾಧ್ಯಮ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ದೇಶೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮೀರಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹರಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿವೆ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪಾರ್ಶ್ವಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮನ್ವಯವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು:

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣ:

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೀವಾಳವಾಗಿದ್ದರೂ, ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಅಡಚಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ Article 19(2) ಪ್ರಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಗಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ರಾಜ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಗಳು, ನಿರ್ಣಯಗಳು ಅಥವಾ ಮಾಧ್ಯಮ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ದುರುಪಯೋಗ:

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವೇಗ ನೀಡಿದರೂ, ದುರುಪಯೋಗದ ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳು ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ:

» ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ (Fake news): ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹರಡುವ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ

» ಟ್ರೋಲಿಂಗ್ (Trolling): ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೇರಲು ಉದ್ದೇಶಿತ ದುರುಪಯೋಗ

» ಸೈಬರ್ ಸೆನ್ಸರ್ (Cyber censorship): ಕೆಲವೆಡೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ

ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚೇತನ, ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯ: ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದ ಅವಕಾಶಗಳು:

» ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ:

» ಬ್ಲಾಗ್, ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್, ಇಪುಸ್ತಕಗಳು ಮೂಲಕ ಓದುಗರಿಗೆ ತ್ವರಿತ ತಲುಪುವಿಕೆ

» ಯುವ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ವೇದಿಕೆ

» ಜಾಗತಿಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ

ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚೇತನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಳಿವಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆ:

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಅಸಹಜವಾಗಿ ಇರಲಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲ ಚೇತನವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಮನ್ವಯವು ಸಹ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಳಿವಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವು ಆಧುನಿಕ ಯುಗ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬ ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಒಗ್ಗೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದೆ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನವೋದಯ, ಆಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದ ಸಾಹಿತ್ಯದವರೆಗೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಧ್ವನಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಚೇತನದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬಲ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

ಫಲಿತಗಳು:

- ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.
- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ದುರುಪಯೋಗಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.
- ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚೇತನ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಗೆ ಅಗತ್ಯ.
- ಸಾಹಿತ್ಯ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಮನ್ವಯವು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಗುಂಡಪ್ಪ ಡಿ. ವಿ., (2021), ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.
2. ಗಂಗಾಧರ ಪಿ. ಎಸ್., ಡಾ., (2021), ಸಮಗ್ರ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೈಸೂರ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.
3. ರಾಜಶೇಖರ್ ಎಚ್. ಎಂ., (2000), ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ, ಕಿರಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
4. ಹಿರೇಮಠ ಬಿ.ಎಸ್., (2007), ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ, ವಿದ್ಯಾ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿ (ಸಂ), (2009), ಭಾಷಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ.
6. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಎಚ್., (2016), ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಪುರಂ, ಮೈಸೂರು04.
7. ಅನಂತರಾಮು ಟಿ.ಆರ್., (2020), ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಮಹಾದೇವ ನಾ. ಜೋಶಿ, (2002), ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ, ರೂಪಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.